

חרס מצופה באבנים טובות ומרגליות...

בבית המדרש הסלובודקאי, פירש רבי אייזיק שר זצ"ל למהותו של עשו, שודאי שהוא היה בשיא של רוע והשחתה, אך לא כמו המצויר שהיה אדם ריק מכל, ורק רע כל היום, אלא ודאי שהיה ליצחק ממה להתרשם מכח הלימוד שלו, אלא הוא הסביר: עשו הוא עשה ככל העולה על רוחו, עשה מה ש"בא לוי"... בא לי ללמוד - אני לומד, בא לי להתפלל - אני מתפלל, כשבא לי לגנוב - אני גונב, וכשבא לי לרצוח אני רוצח... עושה מה שבא לי, ואף אחד לא יכתוב לי... כל העולם לפני.

ועד כדי כך - - - בלימוד עשו היה למדן, ולא סתם 'כלי ריק', ר' אייזיק מביא שכתוב בחז"ל (תנחומא ישן ט) על הפסוק "ויאמר אליו בני, ויאמר אליו הנני", ושלמה צווח "כסף סיגים מצופה על חרס, שפתים דולקים ולב רע" (משלי כו, כג).

למה עשו היה דומה?... לבולייר (דוד נחושת - לחמס בו מים) שמבחוץ הוא של זהב ומרגליות קבועות בו, אבל מבפנים הוא של חרס. כך עשו היה אומר לאביו "הנני" ובלבו היה אומר מתי ימות שנא' "ויאמר עשו בלבו, יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי". הרי 'כסף סיגים מצופה על חרס'.

כשאתה מסתכל מבחוץ זה נראה לך דבר יקר, אבנים טובות, מרגליות... אבל מבפנים הוא חרס. כחרס הנשבר. זה כמו דבר מוכסף, מבחוץ זה נראה יקר מאד, אבל באמת זה שווה גרושים... כשהוא דיבר בלימוד, וכן ביראת שמים, מסתמא הוא היה אומר גם שיחות... מוסר הוא גם מסתמא למד, ואף זקן גדול היה לו... ומבחוץ הוא היה נראה לך אדם גדול, אבנים טובות ומרגליות... בשעתו, כשהיו בעיות עם הרב הראשי לישראל שהתיר ממזרים,

יצאו נגדו גדולי ישראל. וכשדיבר הגר"ג גשטטר זצ"ל הוא הביא שיש במדרש שני פשטים איך היה נראה שרו של עשו כשנאבק עם יעקב אבינו ע"ה, פשט אחד - הוא נראה כתלמיד חכם, ופשט אחר - שהיה נראה כלסטים מזויין. ותמה הרב גשטטר, עד כדי כך, כאלו הבדלים!... והסביר, לא... זה היה אותו המלאך. רק זהו דרכו של עשו, פעם הוא היה נראה ת"ח, ופעם הוא היה לסטים מזויין. השאלה לאיזה חלק של עשו היה המלאך דומה באותו רגע... עשו היה גם זה וגם זה. מבחוץ הוא היה אבנים טובות ומרגליות, כשהוא מסר 'שיעור כללי' זה היה שיעור מעניין מאד...! אבל מבפנים - היה חרס.

בילקוט כתוב עליו את הפסוק "שפתיים דולקים ולב רע". שפתיים דולקים, בלימוד הוא היה (דולקות) - ברעין... מדבר יפה מאד. אבל לב רע. הוא היה מושחת במידות. המרחק אצלו בין וידעת היום לזהשבות אל לבבך, היה כרחוק מזרח ממערב, מדבר בצורה אחת, וחי אחרת... הכל היה מזויין.

ועוד מביאים חז"ל (שם ובב"ר סה, יא) על הפסוק הני"ל, ורוח הקדש צווחת "כי יחנן קולו אל תאמן בו כי שבע תועבות בלבו" (משלי כו, כה) אם הוא מדבר אתך כל כך יפה, הוא נראה בן מסור מאד - - - אל תאמן בו! כלום. כי שבע תועבות בלבו... ידוע שהיו אצל המשכילים, הרבה כאלו שהיו תלמידי חכמים שידעו ללמוד והם היו מדברים בלימוד וביראת שמים, ולפתע היו שולחים את ארס הנחש אשר בקרבם...

הרב אשר רבינסקי מחיפה, היה תלמיד של החפץ חיים, והוא סיפר לנו, ידוע שלחפץ חיים היתה אהבת ישראל שאין לתאר. אך היה יהודי אחד שהחפץ חיים היה מקלקל והיה מזכיר אותו כל שנה בחג הפורים - אדם הכהן - ימח שמו וזכרו! אותו אדם הכהן הוא היה משכיל גדול, הוא היה גם ת"ח, והוא דיבר פעם עם הח"ח, ופחד הח"ח שהוא מתחיל להזיז אצלו משהו, ברגע והחפץ חיים ראה את זה, הוא ברח ממנו, ואף היה מקלל אותו, אדם הכהן - ימח שמו וזכרו.

זהו עשו. מצד אחד תלמיד חכם, מדבר בלימוד, ופתאום הוא גנב, ולסטים מזויין, וכל העבירות שעבר באותו היום.

לימוד התורה בא ע"י התלהבות דקדושה...

ואנחנו עומדים ותמהים: הרי תורה מגנא ומצלא. איך ייתכן שעשו התדרדר עד כדי כך?... אולי זה בגלל שהוא למד בשביל כבוד, ועל מנת לקנטר.

אבל נאמר דבר מעניין: היתה פעם אסיפת מלמדים בחינוך העצמאי. דיבר שם הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל (רבה של רמת השרון) וסיפר סיפור:

יש בית ספר יוקרתי ונחשב מאד בתל אביב שהיה נקרא 'יסודי התורה'. [מהמנהלים האחרונים המפורסמים היה הרבי משה טורק זצ"ל].

למייסד בית הספר קראו הרב סיני. והיו הרבה מלמדים שרצו ללמד שם, בכזה בית ספר חשוב ויוקרתי. וכל מלמד שהיה רוצה להתקבל - היה צריך למסור שיעור לדוגמא בנוכחות הרב סיני, והוא החליט אם לקבל אותו כמלמד או לא.

פעם הגיע מלמד שנתן שיעור לדוגמא, ולאחמ"כ הוא נכנס לחדרו של הרב סיני. אמר לו הרב סיני תשמע, שיעור כמו שלך - כבר מזמן שלא שמעתי... בנוי כ"כ יפה, נגעת בנקודות הנכונות, דברת טוב אל התלמידים, קלטת את הראש שלהם, והם גם הבינו אותך, ממש כמו הרצאה ברורה ביותר! יצאתי בהתפעלות גדולה מהמבנה של השיעור! **דקא עקא, שאצלי אתה לא יכול להיות מלמד...**

תמה המלמד, אני לא מבין, כל מה שאמרת זה נכון?... אמר לו כן. אז למה אני לא יכול ללמד אצלכם?...

אמר לו הרב סיני, אתה דברת שעה שלמה, אף פעם אחת לא שמעתי ממך איזה ניגון של 'אומרת הגמרא'... או איזו תנועה עם האצבע... **תתלהב קצת...! אתה אמרת פה הרצאה ב'פקולטה לתלמוד'... פה זה לא אוניברסיטה, אני לא מבקש הרצאות. אמנם זו היתה הרצאה יפהפיה בתלמוד, אבל אני מחפש יהודי שילמד תורת ה'...**

יש סיפור ידוע על רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל, כשהוא היה ילד צעיר, הראו לו עשרה ילדים יושבים בשורה, כולם עם סטנדרים וגמרא פתוחה לפניהם, ופרצופים דומים לכולם, אמרו לו יש פה ילד אחד שהוא גוי, התנדע מיהו?... על אתר אמר ר' יהונתן הצעיר - הנה הוא!... שאלו אותו, איך אתה יודע?... ואמר, כולם כשלמדו הם התנדנדו, הוא היחידי שישב דום כמו גולם. רק גוי יכול להישאר רגוע ליד דף גמרא. זה הגוי!...

אצל יהודים יש את הברע'ן של הלימוד, את הגישמאק... את 'הזאקט דיגמרא'... את ההתלהבות מתורת ה'... זוהי תורה שמגנא ומצלא!

עשו היה מרצה טוב בפקולטה... שפתיים דולקות, הכל טוב. לפקולטה באוניברסיטה - אתה נהדר! אבל אצל הרב סיני - לא יקבלו אותך...

ה"ריתחא דאורייתא"!

ידוע, שהרב מפוניבז' אמר פ"א שהוא כ"כ מתגעגע... וחשבו התלמידים בטח הוא מתגעגע למשפחתו שנשפתה בשואה, ליענקל'ה בנו חביבו... אך לא... הוא אמר, אני מתגעגע לריתחא דאורייתא שהיתה בטעלז... ומי שידע, הגי"ר אליעזר מטעלז, היה חד בדרא בריתחא דאורייתא... והסיפורים על כך לא נגמרים. רבי חיים בריסקער הגדיר אותו כגדול הדור של אהבת תורה! ואף ראו, כל פעם שהיה אחד ששאל אותו שאלה בלימוד - הוא היה מתלהב וכולו אש של תורה.

פעם הגיעה נכדתו של ר' אליעזר מטעלז, אשת הגאון ר' מרדכי גיפטר, אל הרבי מפוניבז', והרבי מפוניבז' הראה לה שיש לו אצבע שיכולה לצאת מהמקום, ואח"כ מחזירים אותה... היא מאד נבהלה... אמר לה הרבי מפוניבז', את יודעת מי עשה לי את זה?... הסבא שלך...! איך הוא עשה את זה? שאלה. אמר לה הרבי מפוניבז', פעם הוא דיבר איתי בלימוד, והוא החזיק לי ככה את היד, ובמשך שעה או שתיים הוא חישב איתי את כל הסברות, ולא הרפה מידי אפילו לא לרגע! עד שהיא יצאה מהמקום...

אמרה לו, אני מתפלאת עליכם... לא יכלתם לעבור ניתוח קטן בשביל לסדר את זה?!... אמר לה הרב, לא האמנתי שהנכדה של הרביה שלי תדבר כאלו שטויות... קיבלתי מתנה כ"כ גדולה מהקב"ה, שהאהבת תורה של הרביה שלי חקוקה בבשרי! אני אלך עוד לשלם כסף בשביל שירידו לי את זה?!...!

ויש עוד הרבה סיפורים על האהבת תורה של ר' אליעזר... ראו שכל כך איכפת לו מכל סברא, והוא צועק ברוב עוז ותעצומות ואיך שהוא מדבר בלימוד בקולות וברקים, וחששו לבריאיותו... עד שהחליטו פעם אחת - שלא שואלים שאלות בשיעור! לתת לרב לדבר ולמסור את השיעור בנחת... הא התחיל למסור את השיעור, וראה שכבר רבע שעה לא שואלים שום דבר, אז הוא אמר, אני רואה שזה 'בית קברות', ואסור לדבר בלימוד בבית קברות. וירד מהבימה ועזב את האולם...

כתוב "ויתרוצצו הבנים בקרבה", בשעה שהיתה עומדת על בתי כנסיות ובתי מדרשות - יעקב מפרכס לצאת, ובשעה שהיתה עוברת על בתי עבודת כוכבים - עשו רץ ומפרכס לצאת.

ויש להבין, מה היה חסר ליעקב?... אתה לומד בפנים עם מלאך ה' את כל התורה, למה אתה רוצה לצאת, מה חסר לך?...

ויש בזה כמה נוסחאות: הברכת מרדכי אומר, חסר לי 'ישיבה'! לבד זה לא לעניין... אני צריך ישיבה! יש נוסחא אחרת, שבטן - המלאך מלמד וזה לא חכמה... יעקב רצה את "עמל התורה" וכמו שידוע שהגאון אמר לרבי זלמליה אחיו, שהולך להגיע אליו "מגיד", תגיד לו שאני לא רוצה אותך, אני רוצה לעבוד לבד...

אך יש שניסחו בלשון הזו - שחסר לו את הריתחא דאורייתא... עם עשו הוא לא היה מתוכח בלימוד, לא חסרות לו הרצאות באוניברסיטה... הוא רצה לריב, לצעוק, להתלהב, ריתחא דאורייתא...!

[אבל יל"ע למה באמת הם לא יצאו, ובשלמא יעקב לא יכל כי עשו עכב אותו, ולכן הוא גם נשאר, אבל מה אכפת לו שיעקב יצא, ואומרים בשם רבי יחזקאל מקוזמיר שמלימוד בבית מדרש, עשו פוחד - 'מה טובו אהליך יעקב', ועוד אחז"ל אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, לא רק ללמוד בבית, כי שם הוא נימוח ומתפוצץ - כמו שאחז"ל שם.

והנה במגילה (יז, א) אחז"ל שיעקב נטמן י"ד שנים בשם ועבר, ובמהרש"א שם שזה היה בבאר שבע, ורק אחרי י"ד שנים הלך

לחרוץ, ושאל מרן שה"ת רבי חיים קניבסקי א"כ למה עשו מחפש בכ"מ, דבר ראשון תחפש בביהמ"ד הכי מסתבר - רק את זה הוא יודע שאם הוא שם הכל אבוד, כי אם לומדים בביהמ"ד אז הוא לא יכול לעשות כלום.

המבחן הוא ביציאה מה'בית מדרש'...

הגאון רבי צבי אליאד מירושלים הוא יהודי יקר מאד, ת"ח גדול ובעל מסי"נ להצלת נפשות לתורה וירא"ש, יהודי משכמו ולמעלה...

הוא התפלל פעם בחברון גאולה, ואחרי התפילה ביום כיפור - הוא ניגש להגי"ר שמואל יעקב בורשטיין זצ"ל, ואמר לו, כתוב על הכהן גדול, "אמת מה נהדר היה כהן גדול בצאתו מבית קדשי הקדשים". ושאל אותו, למה אומרים זאת רק בצאתו מבית קדשי הקדשים, ולא בשעה שהוא היה בבית קדשי הקדשים?...

[הפשט הפשוט הוא, שבקדשי הקדשים אף אחד לא ראה אותו... רק כשהוא יצא כולם ראו אותו.]

אלא הוא הסביר, בבית קדשי הקדשים - כולם בסדר... זה לא חכמה. אפילו יוסף משיתא, כאשר נכנס לקדש הקדשים - הוא השתנה. המבחן הוא איך אתה נראה כשאתה יוצא מהבית מדרש... בישיבה כולם לומדים וכולם נחמדים, פחות או יותר כולם טובים, אבל איך אתה נראה כשאתה יוצא מהישיבה... רגע אחד ברחוב, איך אתה מתנהג אז...!

עשו, ברחוב הוא 'איש רחוב', ובבית מדרש הוא 'בחור ישיבה', מדבר בלימוד, ומתווכח בלימוד. אבל ברחוב - הוא עשה מה בא לו, זה מה שהוא היה.

הגמרא אומרת 'ויגדלו הנערים', עד גיל י"ג שנה - הם למדו ביחד... ובמדרש (ב"ר סג, י) כל י"ג שנה שניהם הולכים לבית הספר, ושניהם באים מבית הספר. לאחר י"ג שנה - זה היה הולך לבתי מדרשות, וזה היה הולך לבתי עבודת כוכבים.

ולכן אנו צריכים לדעת: הבית מדרש צריך לתת לנו את הכיוון ואת הדרך איך להתנהג ברחוב, ובבית. זה התפקיד של הבית מדרש.

העשו הקטן של כל אחד...

מה שלמדו אותנו, הרביה שלנו רבי מאיר חדש אמר לנו, שלכל אחד יש עשו קטן בלב... שעם כל העוולות שעשה הרגיש טוב, כי הוא טוב גם בלימוד, והעשו הזה תמיד מרגיע אותך, נכון, דברתי לשון הרע, אבל אני לומד טוב...! ואם פעם אחת אחרת זמן קריאת שמע, הוא מנחם אותך, אבל אני לומד טוב!... וכל איזו עולה שאתה עושה, אתה מתנחם בכך שאתה לומד טוב.

זה העשו הקטן שלך... תמיד הוא לוקח אותך ומרגיע אותך... ולכן זכה עשו שהיה לו נכד אליפז, שהוא היה 'אשר קרד', הוא היה רק מצנן. אם אחד היה מתלהב - מיד הוא היה מצנן אותו... זה בא לו ירושה מהסבא שלו... מחה תמחה את זכר עמלק, יחד עם הירושה שלו מהסבא... אין מה להרגיע אבל אני לומד טוב... בבית מדרש ובצאתו מבית קדשי הקדשים...! הבימ"ד מחנך לא רק איך להיות טוב בבית מדרש. אלא בכל ההנהגה, בבין אדם למקום ובבין אדם לחבירו.

אך יצא יצא...

בואו ונחשוב יחד: מה עשו חשב על יעקב?... מה הוא חשב עליו?... אני הפקח! יעקב איש תם, ורבקה - אוהבת את יעקב, אצל אמא הוא נחשב... אבל אבא שלי אוזח ממני, והוא גם גדול הדור!!! תגיד מה שלא תגיד, אבל יצחק אוהב אותי!

מגיע הרגע הכי חשוב... ברכות... כתוב בספרים שאם עשו היה זוכה בברכות - היו לו שנים עשר שבטים, ולא היה משתייר מישראל שריד ופליט... והוא היה נקרא הממשיך של השושלת, אלוקי אברהם אלוקי יצחק, ואלוקי עשו.

תעבוד עכשיו פן יהיה מאוחר...

יש וורט מפורסם של הרב מפוניבז': כתוב בחז"ל וירח את ריח בגדיו, אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו. מיהו בוגדיו? יוסף משיתא, (בן אחיו של יוחנן בן יעזר איש ירושלים), שהיו האויבים רוצים ליכנס לבית המקדש, והם נתייראו. הם רצו שקודם כל ייכנס יהודי. ליהודי הקב"ה לא יעשה כלום. לפיכך הכריזו - כל יהודי שיסכים ליכנס - יוכל ליטול לעצמו את מה שהוא רוצה.

אף אחד לא הסכים... הכל ידעו שאחרי שאי מי נכנס - נכנסים היונים ומחריבים את בית המקדש. פושע אחד הסכים... יוסף משיתא. הוא נכנס והוציא את מנורת הזהב! אמרו לו עד כאן, אין דרכו של הדיוט בכך... תחזור שוב ותטול מה שאתה רוצה. אמר להם, לא די שהקעסתי את בוראי פעם אחת, לא אכעיסנו פעמיים... וכמה שדברו אתו - לא הועיל. הוא לא הסכים ליכנס שוב!!! לקחוהו, ושמו אותו על משטח שמנסרים עליו עצים, וניסרו אותו כמו עץ...! וכל נסירה ונסירה היה מצדיק עליו את הדין, עד שיצתה נשמתו.

שאל הרב מפוניבז': והרי רגע קודם הוא היה הפושע הכי גדול בישראל. הוא היה היחיד שהסכים לגרום שבית המקדש יחרב. יהודי!! ופתאום הוא מוסר עצמו על קידוש ה' כמו בעקידת יצחק... **אמר הרב מפוניבז':** רגע אחד שנמצאים בתוך הקדושה, רגע של בית המקדש - מעלה את האדם הכי שפל לפסגות הכי גבוהות...

הפשט הפשוט הוא כך: יוסף משיתא, באמת לא עמד בנסיון. ולמה, כי הוא רצה מאד את המנורה. אבל אחרי שהוא ראה שאת המנורה הוא לא קיבל, אז היצר הרע שלו נפל, ופתאום הוא תפס את עצמו... יכלתי הרי להיות ברומו של עולם, את היצר הרע הגדול הזה - להקריב לקב"ה... אבל כעת אני הולך לגיהנם ענק בלי כלום ביד... כי חוץ מהמנורה לא עניין אותו שום דבר. וזה פשוט אכל אותו... ואז הוא היה מוכן שינסרו אותו כמה פעמים אפילו, העיקר להינצל מהגיהנם הנורא...!

סיפר לי הרה"ג רבי מ"מ שיינרמן מאמריקה (ידיד הישיבה), שהיה גביר בעל צדקה חשוב, שהפסיד חמש מליון דולר. והוא היה מה'בעלי בתים' שמתפללים אצל הרב שיינרמן. הוא אומר לו - כבוד הרב, זה שהפסדתי חמש מליון, זה עוד לא הפך אותי לעני ואביון ב"ה, יש לי מה לאכול... ויותר מזה. אבל אני חושב לעצמי, אילו הייתי נותן את ה-5 מליון האלו לצדקה - איזה גן עדן היה לי... סתם הלך לי חמש מליון לפח, זה לא שהפסדתי חמש מליון, הפסדתי גן עדן...! ואת זה אני לא יכול לסלוח לעצמי.

וכך כל בחור ובחור... אם רק הייתי לומד בהתמדה, הייתי מנצל את החיים, אין גבול לאן יכלתי להגיע... וכל אחד יכול... אבל פתאום הוא רואה שהחיים הם לא כמו מה שהוא חשב... ועל זה ידו כל הדווים, וכבר אי אפשר לחזור חזרה לישיבה... למה לאכול את הלב אח"כ... אתה עוד פה בישיבה, אתה עוד יכול... בא, תהיה ראש ישיבה גדול, תהיה תלמיד חכם...!

ההשקעה היום יומית, וסגולת השבת...

אספר לכם סיפור ששמעתי מהגר"י נבנצל, שסיפר לו רבי יוסף נויבירט. פעם הרב מפוניבז' התלהב מאד מהגר"ר מאיר שפירא. הוא אמר זה עליוישיקייט של רבי מאיר שפירא, שהגה את הרעיון של הדף היומי. שאל אותו רבי יוסף נויבירט, למה זה עליוי...? לומדים דף, לא בעיון גדול, איך מתבטא בזה הכישרון של ר' מאיר?... אמר לו הפוניבז'ר; רבי מאיר שפירא רצה שיהודי כל יום ילמד. לפעמים זה קל ולפעמים זה קשה, מה הוא עשה?... הוא הגה את הדף היומי, יהודי שהחסיר אפילו דף אחד (!) הוא כבר לא יכול להיות חלק ממסיימי הש"ס... הוא יכול להיות כמו אורח... אף יהודי לא יחמץ בשביל דף אחד לא להיות ממסיימי הש"ס, אז ממילא הוא חייב לבא וללמוד כל יום...! זה כישרון...

אבא שלו קורא לו, בא! אני רוצה לברך אותך בטרם אמות... הוא יוצא מבית אביו שמח וטוב לב... אני יודע 'לעבוד' על אנשים... אני עושה מה שאני רוצה, ואבא אצלי... ויעקב נשאר איש יתם... [מספרים שהרבי מרופשיץ היה פקח עצום. פעם שאל אותו רבו, הרבי מפשיסחא, למה אתה מראה את עצמך כ"כ פקח?... כתוב תמים תהיה עם ה' אלוקיך! הקב"ה משבח דוקא את התמימים... אמר לו הרבי מרופשיץ, רב"ה... כמה פקחות צריך בשביל להיות קצת תמים...]

עשו שמח, אני עבדתי טוב, עשיתי מה שרציתי, כעת אני הולך לקבל את הברכות ואני נהנה מכל העולמות!
ויהי אך יצא יצא... אומרים חז"ל (סז, ב) כל אותו היום היה עשו צד צבאים וכופתן, ומלאך בא ומתירן. ועופות ומסכסכן (זה בזה שלא יפריחו) ומלאך בא ומפריחן, וכל כך למה, והון אדם יקר חרוץ, כדי שיבא יעקב שהוא יקרו של עולם, ויטול את הברכות שמעיקר העולם חרוצות לו.

עשו לא מבין מה קורה... אף פעם לא קרה לו כדבר הזה! (יש גם דעה שבגלל זה הוא הביא דבר טמא), סוף כל סוף הוא מצליח להביא, ופתאום הוא שומע שיעקב כבר ביקר פה... אוי וי, נהיה לו חשך בעיניים... אני עבדתי קשה, שכנעתי את אבא, למדתי עם אבא, כמה השקעתי באבא, אבא אוהב אותי, הוא רוצה לברך אותי, ו- - ברגע האחרון בא יעקב וחוטף את זה ממני...! **אך יצא יצא...** יצאתי נקי מכל - ויעקב קבל הכל.

אחד מהרגעים הכי קשים שיש לבן אדם, דיברנו כבר שקיבלתי את זה ממרן רה"י זיע"א, מלמד שכל אחד ואחד נכוה מחופתו של חבירו. וגם בדור הזה, כמו שאמרנו שבוע שעבר. בחורים יושבים בישיבה, פחות או יותר כולם טובים, אחד יותר בעל כישרון, אחד יותר חברהמין שסוחף את כולם, השלישי יותר מתמיד וירא"ש - כ"א ומעלותיו שלו, אך כולם נחשבים. ולפעמים לומדים חברותא ביחד אחד הוא מתמיד גדול, אבל השני הוא בעל כישרון, מה שחבירו עושה בשעות הוא עושה ברגעים ספורים... מה הבעיה...

[אבי ע"ה סיפר לי, שהיה איזה בעל כישרון גדול בישיבת גרודנא, והוא היה בטלן גדול. לידו היה בחור מתמיד, לומד כל הזמן, ומשקיע. והבעל כישרון ההוא לא יכל לסבול... הוא אמר לו, אתה יודע מה ההבדל ביני לבינך?... כאשר אני מתחיל ללמוד - הקב"ה שמח... וכאשר אתה מתחיל ללמוד - הקב"ה בוכה...]

והמתמיד ההוא - לא הבין למה. הסביר לו; כתוב בחז"ל שעל שלשה הקב"ה בוכה: על מי שאי אפשר לו לעסוק בתורה - ועוסק. ועל מי שאפשר לו לעסוק בתורה - ואינו עוסק. אתה - המשך הכשרוני - אי אפשר לך לעסוק בתורה, הרי אתה לא מבין כלום, ובכל זאת אתה עוסק, אז כל הזמן הקב"ה בוכה עליך. אבל אני, אם אני לא לומד - הקב"ה בוכה עלי, ברגע ואני מתחיל ללמוד - הוא מפסיק לבכות והוא שמח...!]

ברבות השנים, רואה לפתע הכישרוני שהכל מתהפך... אך יצא יצא... זה שהיה 'מתמיד' צמח להיות גדול בתורה, הוא נהיה ראש ישיבה, כל התלמידים רצים אחריו, ורודפים אחריו, דבוקים בו בלב ונפש. ובאמת הוא נהיה אחד מגדולי ראשי הישיבות. ולעומתו, הבעל כשרון - עם הכישרון שלו הוא עשה קצת... אח"כ הוא למד בכלל, אח"כ הוא עשה קצת כסף, וכעת נותנים לו ללכת לבד, אף אחד לא מפריע לו, ואף אחד לא רץ אחריו... אולי אם יש לו קצת כסף - יש כמה שנוררים שרצים אחריו...

ואת זה אמר לי הראש ישיבה, אך יצא יצא... הוא היה בטוח שהוא כובש את העולם עם הכישרון שלו, בשידוכים גם יכול להיות שהוא עשה שידוך יותר חשוב, הוא היה בעל כישרון, כולם הפליגו בשבחו, יכול להיות... אבל כשהגיע למעשה, לתכלית החיים - הכל התהפך והשתנה. וזה לימוד גדול בעבורנו, ללא ספק.

'יבמות' היא בעלת כשרון... אם אתה לא לומד יום יום בקביעות - יבמות לא תדע! ולצאת מהזמן בלי יבמות - זה בזבוז. לא שייך בלי להשקיע.

הג"ר אשר אריאלי אמר, בכל המסכתות בחור עוד יכול לרמות את עצמו שהוא מבין גם אם הוא לא מבין, אבל ביבמות זה לא שייך... אם לא עובדים ועמלים לא יודעים. ואפילו לרמות את עצמי זה לא שייך... אבל מי שעובד - - - הוא רק מרויח..

אחד החסרונות שלנו זה שאנחנו לא מנצלים את הזמן. רה"י הג"ר משה חברוני אמר פעם, שאצל הרבה בחורים כמעט שליש מהחיים הולך לאיבוד. למה?... בין הזמנים, וימי שישי שבת במשך כל השנה - זה ימים שפחות לומדים בהם. ביחד זה כשליש מהחיים!...

היה נדון הלכתי שהוצרך מפני כבוד השבת ללכת עם נעלים הפוכות [הנדון מופיע בחשוקי חמד להגרי"י זילברשטיין עמ"ס נדרים] אך טענו שגם אם משום שבת שרי, אבל כתוב ע"ז שמשכח תלמודו והליץ ע"ז מרן שה"ת רבי חיים קניבסקי את הפזמון בשבת המתחיל "יום שבתון אין לשכוח..." ואמר לו רבי חיים בשבת לא שוכחים...

אחד שרוצה לדעת יבמות ולזכור יבמות - בשבת לא שוכחים... שישי שבת זהו הזמן הכי טוב לחזור ולזכור! כשאנחנו היינו בחורים בישיבה, לימד אותנו רה"י רבי משה חברוני, שבבקיאות לומדים כל יום דף גפ"ת, ובשבת חזרו על חמשת הדפים - ונבחנו על זה! וגמרו מסכתות שלמות...! לדעת יבמות זה רכוש שאין לו שני...

"הכרת האמת" היא חלק מהעבודה!

כעת אומר לכם וורט יקר ונפלא: בספר "מעיל שמואל" על התורה להג"ר שמואל אהרן יודלביץ (חתן הג"ר אריה לוי), הוא שואל: כתוב בחז"ל על השנים של שרה ושל אברהם אבינו ע"ה - כולן שוים לטובה. מאיזה גיל אברהם התחיל להכיר את בורא?... יש דעה בחז"ל מגיל מ"ח. ושרה, י שנים פחות - מגיל ל"ח. אם כן, מה זה כולן שוין לטובה?... הם בכלל לא הכירו את הבורא עולם...

אמר ר' שמואל אהרן יודלביץ, אברהם תמיד חיפש מי המנהיג של הבריה. הוא תמיד רצה להכיר את האמת. זה לקח לו זמן אמנם. אבל הלימוד הזה של 'הכרת האמת' - נחשב כחלק מהעבודה שלו... הרבה שלנו ר' מאיר לימדנו, כתוב בגמ' בסוכה (מט, ב), מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב, בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב. אומר רש"י - שנדבו לבו להכיר את בוראו! נדבו לבו - זה היה כבר ישר בהתחלה... כולן שוין לטובה... גם השנים אשר בהן נדבו לבו להכיר את בוראו נחשבים ככלל השנים, אשר כולן שוין לטובה...

ויש לנו ראייה לכך, שאף אחד לא יכול לפורכה... כתוב על רבי עקיבא, שהוא בא אחרי תריסר שנים עם שנים עשר אלף תלמידים, ולאחר עשרים וארבע שנים, הוא בא עם עשרים וארבע אלף תלמידים...

והנה, בשנים עשרה שנים הראשונות הוא הגיע ללמוד כשהוא "עם הארץ"! הוא למד בחיידר עם ילדים בכתה א'... ועד שהוא המשיך ללמוד עוד ועוד, ובסוף השנים עשרה שנה - הוא זכה להיות רבה"ה

של שנים עשרה אלף תלמידים! כאשר הוא המשיך ללמוד תריסר שנים נוספות - הוא כבר היה הרבה יותר למדן ותלמיד חכם, הוא כבר רביה לשנים עשרה אלף תלמידים!... והנה בסוף השנים עשרה הנוספות. - לא באו יותר תלמידים... באו עוד שנים עשרה אלף, אותו מספר בדיוק!... מה הפשט?...

בת נדיב... נדבו לבו, מהרגע שהוא נכנס לבימ"ד על מנת להיות קבוע בלימוד - ודרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול - אז זה נחשב שהוא כבר מתחיל כ"אדם גדול", וזה כבר אותו הדבר. ולכן על כל שנה אלף תלמידים - ואין נפ"מ.

להיות "בן אדם"...

יש לנו דבר מאד מעניין: ישמעאל ועשו. ישמעאל בסוף ימיו עשה תשובה. לעומתו עשו - לא שב בתשובה, עד יומו האחרון הוא בא לעכב, עד שחושים בן דן חתך את ראשו, כידוע.

והנה מישמעאל - כמעט ואין גרים. ואם יש גרים, בדר"כ זה בת ישראל שנשאת לערבי... ואז הוא מתגיייר, אבל כמעט ואין. אך משאר הגויים - יש הרבה גרים, ולא עוד, אלא שרוב התורה שבעל פה - באה מהצאצאים של עשו!!!

למה?... שמעיה ואבטליון היו גרים, והם היו הרבנים של הלל ושמאי, שהם היו ממשיכי המסורה. וכן רבי מאיר ורבי עקיבא היו גרים, מהנכדים של עשו, וכן אונקלוס הגר... כולם באו מעשו.

והתמיהה עצומה, למה לישמעאל אין נכדים בני תורה, ולעשו יש?... זה הטריד אותי הרבה זמן...

עד ששמעתי וורט נפלא: כתוב על ישמעאל, והוא יהיה "פרא אדם", ואמרים שהחפץ חיים אמר, הוא יכול להיות פרופסור גדול, אבל פרא אדם, או שהוא יכול להיות מחנך גדול או מנהל עבודה - אבל פרא אדם... כל משרה שהיא - הוא יישאר פרא אדם... גם ראש ממשלה ישמעאלי הוא פרא אדם... זה מציאות שלו. ו"פרא אדם" - הוא לא בן אדם...

עשו היה בן אדם!!! אמנם רשע, אבל בן אדם. עם בן אדם אפשר לעשות עסקים, ומצד שהוא רשע, הנכדים שלו אח"כ שבו בתשובה, ברגע והם חוזרים - הם בני אדם!

ישמעאל הוא פרא אדם... בפרא אדם א"א להידבק... אין ארור מתדבק בברוך.

דרך ארץ קדמה לתורה... אחד שמופקע ממידות טובות - לא עוזר לו שום דבר...

לקיים בנו חכמי ישראל!

כולם יודעים, שאחד מחכמי התורה הגדולים ביותר, הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א, נמצא במצב מאד קשה. וכל אחד צריך להעביר לרפואתו בתפילה, רבי שמעון בן חביבה. זה אחד מחכמי התורה, ומממשיכי המורשה, היה מקורב לגדולי התורה, והוא מעמיד עולה של תורה. אנחנו כולנו בני תורה גם חייבים לו, זה כבוד התורה. ולכן אנחנו צריכים להתפלל לרפואתו. יה"ר שהקב"ה יזכה אותנו לראות במהרה ברפואתו השלמה, ולראות אך טוב וחסד. אמן.

לעי"נ

האשה הצדקנית מרת אהובה ע"ה
בת יבדלחט"א שרה סבאג
נלב"ע ד' טבת תשפ"ב
תנצב"ה

לעי"נ

מרת ברכה מירל ע"ה
בת הר"ר אברהם זצ"ל הרבסט
נלב"ע ג' כסליו תשפ"ב
תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר וכן שיעור דף היומי ועוד, בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ניתן לתרום לגליון מכל עמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ באמצעות לחצן קופות נוספות בחיפוש יש להקיש ארחות חיים או קוד מוסד 1000729 כמו"כ ניתן לתרום דרך המערכת הטלפונית הממוחשבת נדרים פון בחיגו לטלפון 037630585 שלוחה 2071 או במספר פלא' 053-415-3025 כל מי שיכול לעשות הוראת קבע אפילו של 5 ש"ח תבוא עליו ברכה, וכל המוסיף... ניתן לקבל את הגליון במייל: 4166058@gmail.com